ئەڵماس مستەفا

بالادەستیی پیاوان لە کاتێکدا پتر دەرکەوتوە کە ئاین و کلتوور

بواریان بۆ رەخساندوە، حکومەت بەرپرسی سەرەکییە لەو ژنکوژییە

دیمانە لەگەڵ ئەڵماس مستەفا

سازدانی: پایزە ئەحمەد

لەورۆدا زۆربەی پیاوان - هەر یەکەو بە گوێرەی بیروباوەڕی خۆی - بە گفتار دان بە یەکسانیی نێوان ژنان و پیاواندا دەنێن.. بەڵام بێجگە لە کەمایەتییەکی زۆر کەمیان زۆربەی هەرە زۆریان لە رەفتاردا پیاوسالار و چەوسێنەرن! بە بەدوواداچوونی ئەوەی کە ئایە کێشەکان و هۆکارەکان چین؟ بەو چەند پرسیارە پەیوەستدارە ژنان دەدوێنین:

پایزە ئەحمەد: ئایە خودی پێکهاتەی سروشتی پیاو وەک رەگەزی نێر پیاوان بەو جۆرە ئافەریدە دەکا؟ یان ئەوە دابونەریت و دین و دەسەڵاتە پیاوان بەو شێوەیە بەرهەم دەهێنن کە هەن، یان هەردوو هۆکار هەر یەکەو بە ئاست و جۆرێک کارتێکردنی خۆیان هەیە؟

ئەڵماس مستەفا: هەر لە دروستبوونی مرۆڤەوە لەوەتی مێژوو تۆمارکراوە هەست بە بالادەستیی پیاوان دەکرێ، هۆکاری سەرەتایی بۆ ئەم بالادەستییەش دەگەرێتەوە بۆ شێوەی پێکهاتەی لەشی پیاوان کە بە تواناییان لە مێینە یاخود لە ژناندا پتر پێوە دیاربووە تا بگرە شێوەی نان پەیداکردن بۆ خێزان و

پارێزگارییکردن لێیان.. بەڵام مۆرکی ئەم باڵادەستییە لە کاتێکدا پتر دەرکەوتوە کە ئاین و کلتوور بواریان بۆ ئەم باڵادەستییە رەخساندوە..

پایزە ئەحمەد: ئایە تەنیا پیاوان هۆکاری ئەو باری چەوسانەوەی ژنانن یان ژنانی ناهۆشیار و دەستەپاچەش رۆڵی خۆیان هەیە لە درێژەدانی ئەو بارەی خۆیان؟ چارە چییە.. یان چاکترین رێیەکانی چارەسەر چین لەو رووەوە؟

ئەڵماس مستەفا: هەردوو خاڵەکە بەشدارن لە چەسانەوەی ئافرەتان، چارەسەر بۆ ئەم بارودۆخەی ئافرەتان تەنیا پڕچەککردنی خۆیانە بە رۆشنبیریی و بەهێزکردنی بواری دەروونیی و دوورکەوتنەوە لە هەر ژێردەستییەک و رەتکردنەوەی هەر چەوسانەوەیەک.. هاوکات رێکخستن و چاککردنی رێکخراوەکانی ژنان لە ژێر ئاڵای خودی ژنان خۆیاندا نەک لە ژێر ئاڵای ئەو رێکخراوانەی ژنان کە پیاوان یاسا و رێسایان بۆ دادەنێن، بە بەردەوامیی لە هەوڵ و تێکۆشاندا بن و لە هەموو بوارە جیاجیاکانی ژیان داوای مافەکانی خۆیان بکەن وەک مافی کارکردن و وەدەستهێنانی ئامانجەکانیان و مافەکانیان لە ناو خێزانەکانیاندا و... هتد.

پایزە ئەحمەد: هەر کەسێک لە ناخەوە بەو ژنکوژییە زۆرەی ئەو دواییانە رادەچڵەکێ یەکسەر پەنجەی تاوانکاریی بۆ حکومەت و تەواوی دەسەڵاتداران رادەکێشێ، بەڕێزت لەو بارەوە چ دەبێژی؟

ئەڵماس مستەفا: بە دڵنیاییەوە حکومەت و دامودەزگاکانی بەرپرسی سەرەکیین لەو ژنکوژییەی کە ئێستا دەیبینین، چونکە گەر حکومەت یاسای قەدەغەکردنی ئەو جۆرە تاوانانەی بە شێوەیەکی توند دەربکردبا نەک تەنیا بە نووسینەوەی یاساکە بەڵکو خستنەبواری جێبەجێکردنی ئەو یاسایانەش گرنگییەکی زۆری هەیە بۆ بەرگرتن لەو تاوانانەی کە لەم دواییەدا بەرامبەر ژنان پەرەی سەندوە. جگە لەمانەش نارۆشنبیریی خێزانەکان و کۆمەڵگە باشترین بواری بۆ ئەو تاوانبارانە رەخساندوە کە دەرگای تاوانەکانیان هەمیشە لەسەر پشت بێ و هەردەم پەنجەی تاوانکارییان لەسەر پەلەپیتکەی چەکەکانیان بێ بۆ چنینەوەی روحی ژیان.

پایزە ئەحمەد: لەبەرچی ژنان زۆر بە کەمیی بەشداریی لە رێکخراوەکانی ژنان دەکەن؟ یان لەبەرچی زۆربەی زۆری ژنان رێکخراوەکانی ژنان بە پشتوپەنای خۆیان و داکۆکیکەر لە ماف و ئازادییەکانیان نازانن؟ ئایە ئەوەش بە هۆی دەستتێوەردانی پیاوانە؟ ئایە بەڕێزت بە باشتری نازانی رێکخراوی ژنان لە ژنان و پیاوانی یەکسانییخواز پێکبێ؟

ئەڵماس مستەفا: تەنیا خودی ئەو رەگەزە دەتوانێ مافەکانی خۆی وەدەستبێنێ، جا من بە باشی دەزانم تەنیا ژنانی ئازادییخواز بەشداریی دروستبوونی ئەو رێکخراوانە بکەن، دەتوانن بۆ هاریکارییکردن لە پیاوانی ئازادییخواز و داکۆکییکەر لە مافەکانی ژنان سوودمەند بن.

پایزە ئەحمەد: خۆت وەک ژن تا چەند لە بەرانبەر هاوسەر یان باوک و برا یان هەر نێرێک کە لەگەڵی دەژی لە چەوسانەوەی پیاوسالاریی رزگار بووی؟ کێشەکان چین کە تا ئێستا خۆت یان خۆت لە چوارچێوەی ژنان بە گشتیی بە تەواویی لە بندەستی پیاوانی کۆنەپەرست و چەوسێنەر یان سیستەمی پیاوسالاریی ئازاد نەبووی؟ رێگەچارەکانت چین؟

ئەڵماس مستەفا: بەلێ منیش چەوسینرااومەتەوە بە هۆی خێزانەوە وەکو هەموو تاکێک لە ئافرەتانی کۆمەلگەکەم، بەڵام من بە کۆشش و سەرکەشیی خۆم توانیومە لە زۆر بواردا مافەکانی خۆم وەدەستبێنم و بە کۆششی تاکەکەسیی خۆم خۆم رۆشنبیر بکەم.. بەلام ئەمە رێگەیەکی سەرکەوتووانە نییە چونکە ئەگەر مرۆڤ تەنیا پشت بە کۆششی تاکەکەسیی خۆی ببەستێ سەرکەتوو نابێ.. بەلکو دەبێ لە ژێر چەتری رێخراوێکی داواکار بە مافەکانی و داکۆکییکەر لە مافەکانی ئافرەتاندا کۆببێتەوە تابتوانێ مافەکانی تێکڕای ئافرەتانی کۆمەڵگەکەی وەدەستهێنێ، بە هیوای سەرکەوتن و وەدیهێنانی سەرجەمی ماف و ئازادییەکانی ئافرەتانی کۆمەڵگەکەم، سەرکەتوو بن..

سوێد